

Broj: 496/23

Datum: 30.03.2023. godine

Na osnovu člana 53. stav 1. tačka p) Zakona o visokom obrazovanju u Brčko distriktu („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 30/09, 29/18, 16/20 i 44/22) i člana 21. stav 1. Statuta Visokoškolske ustanove Univerziteta „Privredna akademija“ Brčko distrikt BiH, Senat na sjednici održanoj dana 30.03.2023. donosi

PROGRAM ZA OSPOSABLJAVANJE RUKOVAOCA DIZALICOM

1. OPIS OSPOSABLJAVANJA

Programi su rađeni za osposobljavanje kadrova koji će raditi na manje složenim poslovima u industrijskoj proizvodnji, skladištima, gradilištima, i drugim odgovarajućim djelatnim mjestima. Cilj programa je osposobiti kadrove koji će moći sigurno i racionalno udovoljiti odgovarajućem tehnološkom procesu u ukupnoj podjeli rada.

Nastava iz teorijskih predmeta izvodi se u učionici koja je opremljena za nastavni proces i odgovarajuće programe. Praktična nastava se realizuje u odgovarajućoj radionici ili na gradilištima, odnosno odgovarajućem radnom prostoru. Ti prostori su skladišta, gradilišta, radionice i drugi za taj pogodan prostor. Odgovarajući nastavni programi teorijske i praktične nastave te njihova realizacija međusobno se prožimaju i dopunjuju zbog čega zahtijevaju usku saradnju realizatora tih nastavnih predmeta. Po završetku nastave polažu se odgovarajući predmeti teorijskog i praktičnog sadržaja. Nakon položenih svih predmeta polaže se zaključni ispit i to na konkretnom radnom mjestu.

Po položenom zaključnom ispitu dobije se uvjerenje o osposobljenosti za odgovarajuće zanimanje.

2. CILJ I ZADATAK OSPOSOBLJAVANJA

Koncepcija osposobljavanja, te zajednički ciljevi i zadaci postavljeni su tako da omogućavaju osposobljavanje kadrova za manje složene poslove, ali stručnog i sigurnog djelovanja. Specifičnost pojedinih uređaja i mašina i tehnološki proces rada zadovoljavaju se kroz praktičnu nastavu i završni ispit.

Zajednički ciljosposobljavanja za ovo zanimanje je postignuće osposobljenosti polaznika za samostalno stručno obavljanje manjeg broja ili manje složenih radnih zadataka, uz mogućnost prilagođavanja tehnološkim promjenama. Osposobljenost treba biti usmjerena na pripremu, montažu, održavanje i rukovanje alatima te postrojenje odgovarajućeg zanimanja. Poslovima i zadacima treba ovladati nivoa sigurnog i vještog rješenja. Praktični dio nastave provesti u obliku praktičnih vježbi. Stručnu proceduru treba provesti prema primjerenom programu koji će osigurati utvrđivanjem i proširivanjem već stečenih znanja i vještine iz teorijskog i praktičnog dijela.

3. POSEBNI CILJEVI I ZADACI

Osposobljavanje za rukovaoca dizalicom stiču se znanja, vještina i sposobnost za zanimanje, rukovanje toranjskom dizalicom, rukovaoc mosnom dizalicom, rukovaoc ploasfaltnom dizalicom, rukovaoc radioničkom dizalicom i rukovaoc dizalicom.

Ciljevi i zadaci za osposobljavanje rukovaoca dizalicom:

- pripreme dizalice za rad
- upravljanje odgovarajućom dizalicom
- vođenje dizalice u svim fazama rada
- korišćenje znakova za sigurno upravljanje dizalicom
- sigurno i samostalno obavljanje radnih zadataka rukovaoca dizalicom
- pravilno održavanje i čišćenje dizalice
- vođenje administrativnih poslova vezanih za radno mjesto
- razvijanje, sposobnost za odgovorno i ekonomično obavljanje radnih zadataka.

4. NASTAVNI PLAN I PROGRAM

Red.br.	Nastavni predmet	Broj sati
1.	Mašinstvo	20
2.	Dizalica	20
3.	Teret kao predmet baratanja	15
4.	Zaštita na radu	15
5.	Praktična nastava	300
UKUPNO:		370

***NAPOMENA:** Pojedinačne konsultacije iz praktične nastave izvode se izvan sjedišta škole o čemu se vodi posebna dokumentacija i evidencija.

MAŠINSTVO

1. Cilj programa

Polaznik treba da se upozna s osnovama mehaničke tehnologije, osnovnim dijelovima mehaničkih konstrukcija i mašina, a u funkciji izučavanja završnih predmeta struke.

2. Zadaci programa

- upoznavanje svojstva materijala
- uočavanje funkcija mašinskih dijelova u različitim sklopovima
- upoznavanje sa principom rada glavnih tipova pogonskih mašina i prenosnika gibanja i snage.

Dobijanje stručne podloge za izučavanje zanimanja

Red.br.	Nastavna cjelina	Okvirni sadržaj
1.	Mehanička tehnologija	Vrste prenosnih opterećenja. Svojstva tehničkih materijala. Toplinske obrade čelika. Spajanje kovina. Korozija i zaštita. Alatne mašine.
2.	Elementi mašina	Elementi veze. Elementi za prenos snage i gibanja. Elementi protoka.
3.	Motori	Zadaci pogonskih motora. Motori sa unutrašnjim sagorijevanjem. Elektromotori. Hidraulički motori. Pneumatski motori.
4.	Prenosnici snage	Pogonska transmisija spojke. Mjenjači. Reduktori. Hidrostatički prenosnik snage.
5.	Pregledi i ispitivanje dizalica	Dnevni, sedmični, mjesečni, generalni i izvanredni pregledi, ispitivanje dizalica, održavanje.

Predmet je neposredno vezan za struku, zato svaku nastavnu cjelinu mora da slijedi adekvatan sadržaj u praktičnoj nastavi. Pri teorijskoj obradi nastavnih cjelina, osim školskog udžbenika što višekoristiti prospekte i uputstva za rad pojedinih tipova dizalica i uređenja na dizalicama.

3. Materijalni uslovi

Nastava se izvodi u učionici korišćenjem grafolija, nastavnih plakata, prospekata i radnih priručnika i video filmova. Nakon svake cjeline polaznike odvesti u posjetu radnoj organizaciji.

4. Kadrovvski uslovi

Diplomirani inženjer mašinstva

5. Literatura

Serdar Jozo: Prenosila i dizala, Tehnička knjiga Zagreb
Tehnička dokumentacija dizalica i dizaličnih uređaja

TERET KAO PREDMET BARATANJA

1. Cilj

Cilj predmeta je ovladavanje tehnologijom i ustrojstvom saobraćaja, te rukovanje teretom

2. Zadaci programa

- upoznati polaznike sa značajem i ustrojstvom unutrašnjeg saobraćaja
- upoznati polaznika s osnovnim pojmovima integralnog prevoza
- upoznati polaznike s organizacijom ukrcajno-iskrcajnih radova
- upoznati polaznike s principima racionalne organizacije saobraćaja i rukovanja teretom
- upoznati polaznike s osnovnim pojmovima o teretu
- upoznati polaznike s osnovama skladištenja

Red.br.	Nastavna cjelina	Okvirni sadržaj
1.	Unutrašnji saobraćaj	Pojam i funkcija unutrašnjeg saobraćaja. Rukovanje materijalom. Mjesto i uloga unutrašnjeg saobraćaja u proizvodnim i saobraćajnim preduzećima
2.	Vanjski saobraćaj	Pojam i vrste. Podjela saobraćaja.
3.	Integralni prevoz	Pojam i vrste. Racionalni sistemi prevoza i rukovanja kao faktor sjedinjenja vanjskog i unutrašnjeg saobraćaja
4.	Ustrojstvo ukrcajno-iskrcajnih radova	Ustrojstvo ukrcajno-iskrcajnih radova. Mjesto i tačke ukrcaja i iskrcaja. Ukrcajno-iskrcajna fronta. Sistemi ili način ukrcaja i iskrcaja
5.	Lična sredstva zaštite na radu	Od požara, od hemikalija, od struje, od mehaničkih udara i lakših povreda, buke, vibracija i sl.

6.	Izvori opasnosti na radnom mjestu	Mehanički izvori, električna struja.
7.	Manipulisanje teretom	Vezivanje, dizanje premještanje, spuštanje.
8.	Konstrukcija dizalice i zaštitni uređaji	Prilozi dizalici, kabina, stabilnost, signalizacija preopterećenja, sigurnosni uređaji.
9.	Preventivne mjere	Tehnička dokumentacija, redovni i izvanredni pregledi, periodično atestiranje opterećenih dijelova.

Polaznicima prvo ukazati na moguće izvore opasnosti. Metodom predavanja, pokazivanja i demonstracije, polaznike naučiti kako postupiti u raznim opasnim situacijama.

Uputiti ih da povedu računa o provođenju mjera zaštite u vlastitoj radnoj organizaciji, a posebno ih uputiti na mjere zaštite za vrijeme stručne prakse.

3. Materijalni uslovi

Program ostvariti u učionici korišćenjem nastavnih plakata i demonstracijom ličnih zaštitnih sredstava, te priručnih sredstava zaštite (vatrogasni aparat). Za vrijeme stručne prakse ukazati na moguće izvore opasnosti i preventivne mjere na konkretnim sredstvima rada.

4. Kadrovski uslovi

Diplomirani inženjer sigurnosti

5. Literatura

Filipan-Lončar: Zatita na radu, Škola za putni saobraćaj, Zagreb
Tehnička uputstva dizalica

PRAKTIČNA NASTAVA

1. Cilj

Polaznici kroz praktičnu nastavu koja se izvodi u radnoj organizaciji nadopunjuju saznanja iz predmeta Mašinstvo i Dizalice.

2. Zadaci programa

- da se polaznici upoznaju sa zadacima na radnom jestu
- da se kod polaznika razvije interes i sposobnost za primjenu stečenih teorijskih znanja u praktičnom radu
- da polaznici steknu potrebnu vještinu u rukovanju dizalicom
- da se priviknu na radnu i tehnološku disciplinu
- da se kod polaznika razvije smisao za održavanje dizalica, uočavanje grešaka u radu i mogućnost otklanjanja manjih kvarova.

PREDSJEDNIK SENATA

Adresa/Address: Petra Kočića br. 6, 76100 Brčko distrikt BiH

Tel/fax: +387 (49) 201 808; +387 (63) 356 377 e-mail: info@privrednaakademija.edu.ba web: www.privrednaakademija.edu.ba